

INTERVIEW Huilbaby's bestormen sommige ziekenhuizen, andere zien rustige kraamperiodes

Ontroostbaar door corona

De eerste golf van huilbaby's diende zich kort voor de herfstvakantie aan. De afdeling kindergeneeskunde van het Spaarne Gasthuis in Haarlem zag een verdubbeling en signaleerde een direct verband met coronastress. Er werd meteen een crisisberaad met Jeugdgezondheidszorg en GGD Kennemerland belegd.

Jacob van der Meulen
j.van.der.meulen@mediahuis.nl

Haarlem ■ Het lijkt inmiddels redelijk rustig op de kinderafdeling van het Spaarne Gasthuis in Haarlem. Door de gangen klinkt geen gekrijs van ontroostbare borelingen en wanhopige ouders zijn ook niet echt zichtbaar. Toch beleven kinderartsen en de jeugdgezondheidszorg hectische tijden. Andriek Knottnerus is kinderarts en gespecialiseerd in sociale pediatrie. Al voor corona voerde ze overleg met de jeugdgezondheidszorg van 0 tot 4 jaar over het fenomeen van veel huilende baby's. Knottnerus: „Al in 2019 was er behoefte om er op een bredere manier naar te kijken. Bij de jeugdgezondheidszorg is enorm veel informatie over ouders en kinderen en wordt laagdrempelige zorg aangeboden. We voerden verkennende gesprekken om te kijken hoe we met elkaar een goed netwerk konden opbouwen waarbij op het juiste moment de juiste zorg zou worden geleverd. Toen kwam corona.”

Bij de eerste lockdown bleef het eigenlijk vrij stil rond de huilbaby's. Net als bij veel andere zorgvragen die niet aan corona waren gerelateerd overigens, dus Knottnerus vermoedt dat er sprake was van ondersignalering oftewel de problemen kwamen niet naar buiten. „Hoe groot de toename was, bleek eigenlijk pas kort voor de herfstvakantie. We werden overspoeld door huilbaby's.”

Huisartsen

Binnen de coronarichtlijnen werd een grote bijeenkomst belegd met alle disciplines die bij extreem huilende baby's ingezet kunnen worden. Doel was om nieuwe ziekenhuisopnames te voorkomen door in een vroege fase ouders beter voor te bereiden en al passende zorg te bieden. Vervolgens werden ook huisartsen geïnformeerd over de rol die jeugdgezondheidszorg hierin kan vervullen, zodat onnodige verwijzingen naar de kinderartsen in het ziekenhuis konden worden voorkomen. Met de info konden huisartsen rechtstreeks naar de jeugdgezondheidszorg verwijzen.

Uit onderzoek is gebleken dat slechts in maximaal vijf procent van de gevallen er sprake is van een lichamelijke oorzaak voor het vele huilen. Knottnerus: „Opname in een ziekenhuis waarbij de zorg de regie moet overnemen, moet dan ook zoveel mogelijk worden voorkomen. Er zijn allerlei factoren binnen een gezin die in deze coronatijd extra worden uitvergroot. Iedereen heeft zijn eigen bagage. Gezinnen waarbij het goed gaat, ervaren misschien meer rust en tijd voor de baby. Gezinnen waar het niet zo goed gaat, ervaren nog meer druk. Goede zorg is van groot belang voor deze groep ouders en hun baby's, ook om escalatie zoals

Baby's kunnen soms veel huilen in een omgeving vol onrust en stress. Vaak zijn er wel oplossingen te vinden.

FOTO GETTY IMAGES

„
Gezinnen waar het niet zo goed gaat ervaren nog meer druk

Kinderarts Andriek Knottnerus temidden van kinderverpleegkundigen Jacqueline Terpstra (links) en Stefanie Mous. FOTO UNITED PHOTOS/TOUSSAINT KLUITERS

kindermishandeling te voorkomen.”

Stempel

Namens Jeugdgezondheidszorg Kennemerland leverden jeugdverpleegkundigen Stefanie Mous en Jacqueline Terpstra hun bijdragen aan het weer op de kaart zetten van jeugdgezondheidszorg. Naast de bestaande intensieve samenwerking met het ziekenhuis op het gebied van prematurenzorg. Nu is die samenwerking uitgebreid naar de baby's die veel huilen. Ze praten liever niet over huilbaby's omdat het kind dat stempel de rest van het leven moet dragen.

Stefanie Mous ervaart met haar collega's dat elke crisis positieve bijwerkingen kan hebben. „We hebben nu een jeugdarts die altijd bereikbaar is en meldingen kan terugkoppelen zodat snel met de ouders contact kan worden opgenomen. Een verpleegkundige is dan snel bij het gezin en kijkt naar het geheel, niet alleen naar het huilen. We kijken hoe het netwerk

van de ouders eruit ziet, wie kan ondersteunen, hoe de voeding gaat en het slapen. En wie binnen onze organisatie passende zorg kan bijdragen. We hebben ook beeldcoaching in ons aanbod waarbij je ouders en kind op beeld vastlegt en samen kijkt wat er gebeurt en hoe de interactie verloopt. We bieden dan suggesties om iets anders te doen. Hierbij is vooral de focus op wat goed gaat en dat proberen te versterken.”

Regie

Jeugdverpleegkundige Jacqueline Terpstra was een dag eerder nog bij een vrouw met een baby die al zeven weken ontroostbaar was. „Haar man was voor werk veel afwezig. Je gaat dan alles met haar doorlopen. Zelf had ze nog maar twee uur nachtrust. We bespraken hoe ze de stress zou kunnen verminderen en hulp van bekenden kon inschakelen. We hebben gesproken over de voeding en de groei. Terwijl we spraken viel de baby rustig in slaap. Ze besloot

haar moeder te bellen en te vragen of die een paar dagen kon komen helpen. Je biedt zorg aan maar de ouder behoudt de regie.”

Door corona moeten de ouders in isolement in hun nieuwe rol groeien. Knottnerus: „Dat samen thuis zijn kan voordelen opleveren. Feit blijft wel dat bij een eerste kind zowel een baby, een vader als een moeder wordt geboren. Alle drie moeten zich in die nieuwe rol ontwikkelen. Terwijl er niet echt een gebruiksaanwijzing op tafel ligt. Daar komt dan ook nog eens corona bij. Even gezellig als uitlaatklep koffie drinken met wat vriendinnen kan niet.”

Andere ziekenhuizen

Het Tergooi Ziekenhuis in Hilversum zag in 2020 48 baby's vanwege excessief huilen verwezen zijn. Dat is ongeveer 2 procent van het totaal aantal geboren baby's in de Gooi en Vechtstreek. Het coronajaar van maart 2020 tot nu, laat wel kleine pieken zien, zoals bijvoorbeeld in mei/juni 2020. Voor Tergooi geldt

Huilbaby's

De diagnose huilbaby wordt gesteld als de baby ten minste drie uur op een dag, drie dagen per week, drie weken achter elkaar, huilt. Of als de ouders het huilen van hun kind als problematisch ervaren. Vaak slapen huilbaby's kort en drinken onregelmatig, met kleine beetjes. Ze kunnen moeilijk tot rust komen, maaien met armen en benen, maken zich heel boos en zijn ontroostbaar. Daardoor raken ze oververmoeid, net als hun ouders, door de gebroken nachten. Een vicieuze cirkel die moeilijk te doorbreken lijkt. Bij meer dan 95 procent van de baby's wordt geen lichamelijke oorzaak gevonden.

dat zij in hun populatie geen noemenswaardige stijging zien. Het Rode Kruis Ziekenhuis in Beverwijk ziet wel een toename van huilbaby's, maar kan dit niet linken aan coronastress. „Mogelijk speelt het mee, maar dit lijkt niet het issue te zijn bij de patiënten die wij zien.”

De kinderartsen in de Noordwest Ziekenhuisgroep die het meest betrokken zijn bij de opname van huilbaby's hebben de indruk dat er de laatste maanden meer huilbaby's worden opgenomen. Dit zien zij vooral sinds de tweede golf.

Het Dijklander Ziekenhuis en het Zaans Medisch Centrum zegen geen toename te zien.